

[Johs. Christiansen.]

afæskes de militærpsykologiske autoriteter en erklæring i sagen.

Også andre punkter i lovforslaget bør underkastes en grundig udvalgsbehandling. Jeg tænker navnlig på §§ 3 og 7, der omhandler henholdsvis straffedes udskrivning til militærtjeneste og sammensætningen af sessionskommissionerne. Det har trods god vilje ikke været mig muligt at se, hvorfor man i § 3 har sat grænsen netop ved 5 måneders fængsel. Der tales i paragraffen om, hvorvidt en værnepligtig, der er idømt denne straf, er karaktermæssigt uegnet til at være soldat. Det kan han selvfølgelig meget vel være. Personlig ville jeg skønne, at han i alt fald burde holdes ude af tjenesten — det gør jeg nogle bemærkninger om senere — men skal kriteriet for, om en straffet person bør være soldat, søges i begrebet karaktermæssig egnethed, vil det for mig være mere end betænkeligt at fastsætte en bestemt strafudmåling som grænse. Dette bør efter min bedste overbevisning nøje prøves. En person, der idømmes en lavere straf end 5 måneder, kan virkelig være lige så uegnet i karaktermæssig henseende, i mange tilfælde naturligvis endogså betydelig mere.

I denne forbindelse er der også talt om spørgsmålet resocialisering. Der foreligger flere sagkyndige udtalelser for, at hvis der er nogen institution, der ikke egner sig for resocialisering, er det værnene. Måske er forholdet det stik modsatte, at man snarere i denne forbindelse kan tale om en asocialisering. Oberstløjtnant Helge Klint siger, at de straffede, ca. 2 af hvert kompagni, plus de ikke-straffede med karakterbrist ofte lægger beslag på langt mere af kompagnichefens tid, end han kan afse til hele styrken, med deres personlige vanskeligheder og problemer, desværre endda ofte forgæves. Da det endvidere er oplyst af værnepligtsudvalget, at de før tjenesten straffede har 25 gange så stor chance for påny at blive straffet for borgerlige forbrydelser i tjenesten, står vi alt i alt her overfor et problem af så alvorlig karakter, at vi simpelthen ikke har lov til at tie til det eller ile på hare-fod henover det.

Et andet punkt i lovforslaget, som bør underkastes en nøje prøvelse, er § 7, der omhandler sammensætningen af udskrivnings-sessionerne. Disse foreslås sammensat

af en repræsentant for kommunalbestyrelsen, henholdsvis amtsrådet, lægdsforstanderen, eventuelt politimesteren, lægdsmanden og en officer samt udskrivningschefen, der er formand.

Når det ligger i sessionskommissionens hånd at træffe afgørelse ikke alene om den værnepligtiges fysiske, men også om hans psykiske egnethed som soldat, må man dog vist give de kritikere ret, der hævder, at denne sammensætning ikke er fuldtud betryggende. Til hver session er tilfornordnet en læge. Han er imidlertid ikke medlem af sessionskommissionen og er således uden stemmeret. Allerede dette synes jeg er en fejl, man kunne rette, nu da vi alligevel har loven til revision. Men dernæst synes det mig formålstjenligt at overveje, om sessionskommissionen ikke også burde suppleres med en psykolog. Folketinget, tror jeg, bør ved den lejlighed, der nu er givet, skænke de udtalelser, psykologikommissionen har fremsat om disse og andre tilsvarende problemer, en passende opmærksomhed. Det er forlængst i praksis fastslået, at ikke enhver værnepligtig er egnet til at være soldat, heller ikke selvom hans rent fysiske habitus taler for det. Såvidt jeg erindrer, må der af hvert hold sessionsbehandlede afskrives ca. 12 pct. Heraf går der ganske vist nogle procent til befalingsmandsskolerne, men resten må altså kasseres. Enten man nu ønsker flere eller færre unge gjort til soldater, må man vel kunne være enig om, at en tilstand som den, jeg her har omtalt, faktisk betyder et spild af tid, arbejde og penge, som det ville være rationelt at søge modvirket. Det hævder militærpsykologerne altså, og jeg mener, at man nu må se på dette i udvalget.

Ud fra de betragtninger, jeg her har gjort gældende, kan jeg tilsige mit partis medvirken under lovforslagets videre behandling i et udvalg. Det radikale venstre er fortsat af den opfattelse, at den størst mulige frivillighed i forbindelse med udøvelsen af militærtjeneste ville være ønskelig, men som forholdene i de sidste 4—5 år har udviklet sig — en udvikling, som vi ikke har medansvar for — vil det være letsindigt at forestille sig, at de militæropgaver, landet er gået ind under, skulle kunne løses på grundlag af frivillig værnepligt. Men så meget desto vigtigere bliver det at søge tilveje-